

Bruksela, 30 listopada 2023 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0093(COD)

15657/23
ADD 1

LIMITE

COPEN 399
JAI 1516
CODEC 2194

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr poprz. dok.:	15641/23 + COR 1, WK 15683/23 + REV 1
Dotyczy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego przekazywania postępowania w sprawach karnych – Oświadczenie delegacji Republiki Czeskiej, Estonii i Słowacji

Delegacje otrzymują w załączeniu oświadczenie delegacji Republiki Czeskiej, Estonii i Słowacji przeznaczone do protokołu Coreperu i protokołu Rady.

Oświadczenie Republiki Czeskiej, Republiki Słowackiej i Republiki Estońskiej w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia dotyczącego przekazywania postępowania w sprawach karnych

Republika Czeska, Republika Słowacka i Republika Estońska uznają wniosek dotyczący rozporządzenia dotyczącego przekazywania postępowania w sprawach karnych za okazję do uproszczenia, usprawnienia i ujednolicenia procedury przekazywania postępowania karnego między państwami członkowskimi. Dlatego od samego początku bardzo aktywnie uczestniczyły w negocjacjach.

Republika Czeska, Republika Słowacka i Republika Estońska doceniają zwłaszcza, że prezydencja uwzględniła wiele ich uwag, jak również ich liczne propozycje złożone podczas negocjacji.

Zdaniem Republiki Czeskiej, Republiki Słowackiej i Republiki Estońskiej szczególnie pozytywne jest to, że przedmiotowe rozporządzenie:

- tworzy jednolite ramy przekazywania postępowania karnego,
- umożliwia przekazywanie również takiego postępowania karnego, które prowadzone jest przeciwko nieznanemu sprawcy,
- utrzymuje system wniosków,
- przewiduje możliwość odmowy przekazania postępowania karnego w niektórych przypadkach,
- dotyczy wyłącznie przekazywania postępowania karnego, oraz
- ustanawia jednolity formularz wniosku o przekazanie postępowania karnego i określa terminy dokonania poszczególnych czynności w procedurze przekazywania.

Od początku negocjacji w sprawie projektu rozporządzenia Republika Czeska, Republika Słowacka i Republika Estońska sprzeciwiały się wprowadzeniu dla podejrzanych/oskarżonych/ofiar środka odwoławczego od decyzji w sprawie przekazania postępowania karnego. Niestety argumenty, które wielokrotnie przedstawialiśmy, nie zostały uwzględnione podczas negocjacji i w rozporządzeniu utrzymano ten obowiązek. Uznajemy to za zdecydowanie błędne.

- Jeżeli prawa i swobody osób podejrzanych/oskarżonych gwarantowane prawem UE miałyby zostać naruszone poprzez przekazanie postępowania karnego, należy wyraźnie wskazać, o które prawa tych osób może chodzić. W żadnym państwie członkowskim UE nie istnieje jednak prawo do bycia ściganym ani prawo do uniknięcia ścigania. Kluczowym elementem przekazania postępowania i jego głównym założeniem jest zasada prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości oraz skutecznego egzekwowania przepisów. Trudno się spodziewać, aby osoby podejrzane/oskarżone popierały tę zasadę; ich interes jest często zgoła odmienny.
- Przekazanie postępowania karnego nie narusza także praw ofiar. W państwach członkowskich UE związanych dyrektywą o prawach ofiar standardy ochrony praw ofiar w postępowaniu karnym są przestrzegane. W niektórych państwach członkowskich korzystanie przez ofiarę z przysługujących jej praw może być „mniej komfortowe”, ale to nie powinno być przyczyną utrudniania czy blokowania przekazania postępowania karnego.
- Prawa do środka odwoławczego (*to samo dotyczy obowiązku przeprowadzenia uprzednich konsultacji i uzyskania opinii na temat przekazania postępowania karnego, chociaż w obecnym brzmieniu jest to częściowo ograniczone*) nie przewidziano w żadnym normatywnym przepisie rozporządzenia (UE) 2017/1939 wdrażającego wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej. Wprawdzie rozporządzenie to nie reguluje przekazywania postępowania karnego – z uwagi na to, że EPPO nie wykonuje własnej jurysdykcji, lecz działa w ramach jurysdykcji w sprawach karnych państw członkowskich UE związanych rozporządzeniem (UE) 2017/1939 – ale zawiera ono przepisy dotyczące przekazywania sprawy karnej z jurysdykcji jednego państwa członkowskiego do jurysdykcji drugiego. Tworzymy zatem sytuację, w której podejrzani/oskarżeni będą w niektórych rodzajach postępowań karnych traktowani lepiej niż inni.

- Dosyć paradoksalne jest to, że chociaż przedmiotowe rozporządzenie przyznaje takie nowe prawo do środka odwoławczego, zarazem skutecznie ogranicza to prawo w odniesieniu do osób, którym – po spełnieniu określonych warunków – nie zostaną doręczone decyzje o przejściu postępowania karnego; ocena tych warunków nie podlega żadnej kontroli i jest uzależniona od swobody uznania organu sądowego w państwie, do którego kierowany jest wniosek. Naszym zdaniem takie faktyczne ograniczenie dostępu do środka odwoławczego, które może potencjalnie być problematyczne z konstytucjonalnego punktu widzenia, nie jest pragmatycznym rozwiązaniem.

Przekazywanie postępowania karnego między państwami członkowskimi jest ostatnim obszarem międzynarodowej współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, który nie został jednolicie uregulowany między państwami członkowskimi UE. Aby zrealizować pierwotny zamiar, czyli zapewnić praktykom nowoczesne, skuteczne, proste, jasne i łatwe do stosowania rozporządzenie, należałoby poświęcić jeszcze więcej czasu na jego omówienie na forum grupy roboczej COPEN.

Mimo powyższych uwag Republika Czeska, Republika Słowacka i Republika Estońska dostrzegają i doceniają starania, jakie podjęła prezydencja podczas negocjacji w sprawie projektu rozporządzenia, aby wypracować kompromisowe brzmienie obecnie przedstawionego tekstu.
